

LEI-notitie 8 juni 2001

C.J.A.M. de Bont

J.H. Wisman

MKZ

Gevolgen voor het inkomen van veehouderijbedrijven (tot en met juni 2001)

1. Inleiding

Vanaf maart 2001 heeft de uitbraak mond- en klauwzeer (MKZ) ingrijpende gevolgen voor de veehouderijsector in Nederland. Op verzoek van het Ministerie van LNV heeft het LEI eerder een voorlopige berekening gemaakt van de gevolgen voor het inkomen de veehouderijbedrijven per gebied. De schadeberekeningen zijn intussen deels herzien met meer gedetailleerde informatie. In deze notitie zijn deze laatste berekeningen opgenomen.

2. Methode schadeberekening

Bij de bepaling van de schade per diersoort in de veehouderij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd (situatie per 21 mei 2001)

- onderscheid tussen de gebieden: de onderscheiden ruimings/vaccinatiegebieden, toezichtsgebieden, annex 1 en annex 2- gebieden naar de situatie begin mei 2001¹;
- het aantal dagen dat van een specifieke situatie sprake was: gevaccineerd vee en vervolgens leegstand van bedrijven in ruimingsgebieden, geen vervoer van dieren in toezichtsgebieden, geen export vanuit het gehele land resp. annex 2 en annex 1; zie figuur 1 voor een kort overzicht van de maatregelen per gebied;
- onderscheid naar diersoort: melkvee, zeugen, vleesvarkens, vleeskalveren en vleesvee.

Vervolgens zijn berekend:

- de effecten voor het saldo per diersoort per gebied op basis van berekende opbrengstprijzen en veranderingen in de toegerekende kosten ten opzichte van de normale situatie zonder MKZ.

---

¹ a. Groot- Oene (vaccinatiegebied)
b. toezichtsgebied rond Groot- Oene (vaccinatiegebied)
c. ruimingsgebied Oosterwolde
d. toezichtsgebied Oosterwolde (excl wat in het toezichtsgebied Groot Oene valt)
e. ruimingsgebied Olst-Wijhe
f. toezichtsgebied Olst-Wijhe (exclusief wat in het toezichtsgebied Groot Oene valt)
g. Kootwijkerbroek (vaccinatiegebied)
h. toezichtsgebied rond Kootwijkerbroek (exclusief wat in het toezichtsgebied Groot Oene valt)
i. Ee en Anjum (ruimingsgebied)
j. annex 1 -gebied
k. annex 2- gebied

Buiten beschouwing zijn gelaten de overige gebieden waarin verdachte bedrijven voorkwamen, zoals Sprang-Capelle en Maren Kessel en waar ook enkele ruimingen hebben plaatsgevonden. Ook voor het toezichtsgebied Ee en Anjum zijn geen specifieke berekeningen gemaakt.

Bij het saldo is als referentie aangegeven wat het saldo zonder de MKZ zou zijn in het boekjaar 2000/01 op basis van de prognose die LEI in december 2000 heeft uitgebracht. In het referentie-saldo voor 2000/01 is vervolgens wel het effect van de BSE-crisis verwerkt, die vooral in de maanden voorafgaande aan de MKZ-uitbraak woedde. Aan de hand van deze gegevens kan per gebied voor bedrijven met een bepaalde veestapel het effect nader worden vastgesteld.

Figuur 1 Belangrijkste maatregelen per aard van de gebieden in het kader van MKZ²

Gebied/ Maatregel	Ruiming	Toezicht	Annex 1	Annex 2
Vaccineren en ruimen van dieren	X			
Leegstand	X			
Volledig transport-verbod dieren (lang)	X	X		
Volledig transport-verbod dieren (kort)			X	X
Exportverbod dieren (lang)	X	X	X	
Exportverbod dieren (korter)				X

Niet in beschouwing genomen zijn bij de vaststelling van de inkomenseffecten van MKZ:

- extra inkomsten uit arbeid buiten het bedrijf, welke in beginsel verworven kunnen zijn op bedrijven met leegstand. Aangenomen wordt dat hiervan slechts in beperkte mate gebruik is gemaakt, mede gezien de korte periode en de omstandigheden op de bedrijven en in de gebieden;
- mogelijk gebruik van de regeling werktijdverkorting door bedrijven met betaald personeel (werknemers). Voor berekening van de schade op bedrijfsniveau moet wel rekening worden gehouden met de WW-uitkering door de sociale diensten;
- de verhoging van de heffingen van Productschappen op melk en per dier voor het Diergezondheidsfonds. Deze heffingsverhogingen gelden voor de komende jaren en hebben nu nog geen effect.
- de mogelijke aanloopkosten bij herbevolking van de geruimde bedrijven (lagere productiviteit nieuwe dieren, hogere uitval). Dergelijke opbrengstdervingen en kosten zullen in de praktijk sterk kunnen uiteenlopen, mede afhankelijk van de mogelijkheden om geschikt vervangend vee te kunnen aanschaffen; ze zijn niet te schatten.
- latere weidegang van dieren met als gevolg o.m. mogelijk extra voeraankopen;
- meer of minder aanwezige dieren met effecten op heffingen van Productschappen en Minas en op de afzetkosten van mest;
- tijdelijk niet kunnen laten insemineren van koeien en zeugen, hetgeen invloed heeft op de productie volgend jaar resp. over enige maanden;
- mogelijke winsten of verliezen (vermogen) door de overheidsvergoeding van de geruimde dieren ten opzichte van de boekwaarde. Verondersteld wordt dat de toegekende taxatiewaarde een juiste afspiegeling vormt;
- het houden van geiten. De sector heeft een zeer beperkte omvang.

² Voor de duur van de maatregelen zie ook bijlage.

- voor schapen is er van is uitgegaan dat de vergoeding van de geruimde dieren (ooien en lammeren) in deze periode (lammertijd) het saldooverlies zal dekken;
- mogelijke effecten voor niet-evenhoevigen (paarden, pluimvee), voor de akker- en tuinbouw en voor de mestmarkt.

Een en ander (afgezien van de eerste twee punten) komt er op neer dat de schade of inkomensderving per bedrijf in de praktijk waarschijnlijk groter is dan in deze notitie is aangehouden.

In de notitie is de directe schade als gevolg van door de overheid gehanteerde veterinaire maatregelen aan de orde en niet de inkomenseffecten van veranderingen in de bedrijfsvoering die ontstaan zijn door de MKZ situatie.

Ten grondslag aan de inkomenseffecten van de veterinaire maatregelen in het kader van MKZ voor de veehouderij liggen verder nog de volgende factoren:

- in ruimings-/vaccinatiegebieden is op de bedrijven leegstand ontstaan; op de besmette bedrijven was dat direct het geval, op de gevaccineerde bedrijven na enige tijd. Bedrijven met melkvee hebben voor de nog voor de ruiming geleverde melk een lagere prijs ontvangen (50 ct.+ geschatte nabetaling 5 cent per kg). Voor de niet- geleverde melk, in feite de niet benutte quotumruimte, is uitgegaan van een vergoeding van 40 ct. per kg., conform de leaseprijs. Na ruiming van de dieren zijn de bedrijfskosten verminderd doordat de variabele kosten, waaronder voerkosten, elektriciteit, water e.d. wegvallen; er is dan dus niet alleen sprake van opbrengstderving.

Tijdsvolgorde activiteiten:

1.-----2.-----3.-----4.-----5.-----6

1. Besmetting bedrijf
  2. Vaccinatie
  3. Ruiming
  4. Ruiming laatste bedrijf gebied
  5. Vrijgave gebied
  6. Herbevolking bedrijf
- in toezichtgebieden is gedurende een bepaalde periode geen aan- en afvoer van dieren mogelijk geweest; het normale bedrijfspatroon is verstoord, terwijl de bedrijfskosten (veevoer e.d.) ongeveer gelijk bleven. Hierbij is geen rekening gehouden met de mogelijkheid van opkoop krachtens de regeling van de overheid d.d. eind april 2001.
  - buiten deze gebieden zijn de opbrengstprijzen van vee onder druk komen staan doordat de export van vlees en dieren gedurende langere (annex 1 gebied) of kortere tijd (annex 2) niet mogelijk is geweest. Voor de situatie per gebied in de maanden maart tot en met mei zijn per diersoort de prijzen afzonderlijk vastgesteld.

Aan de hand van deze factoren zijn per gebied allereerst de effecten op het saldo per dier bepaald.

Per gebied is voorts aan de hand van de in 2000 geregistreerde dieren (gegevens CBS-landbouwtelling) het effect per diersoort en in totaal bepaald, zowel voor de afzonderlijke gebieden als voor geheel Nederland.

Tevens is de spreiding van de inkomensschade per bedrijf weergegeven.

3. Resultaten

3.1 Saldo en inkomensverlies per dier

De inkomensgevolgen van de MKZ- uitbraak en in dat verband getroffen maatregelen lopen sterk uiteen naar de onderscheiden gebieden en bedrijfstypen. Het saldo per dier is in de ruimingsgebieden duidelijk meer verlaagd dan in de toezichtsgebieden en daarbuiten (tabel 1). In de tabel is ook aangegeven wat onder normale omstandigheden, dus zonder MKZ, het saldo per dier zou zijn geweest in 2000/2001. Hieruit kan de procentuele verandering van het saldo voor elke diersoort in elk gebied worden vast gesteld. Het relatieve saldooverlies is het grootst voor vleesstieren (oplopend tot ruim 60%) en voor fokvarkens en vleesvarkens (tot ca. 40%) in de ruimingsgebieden. Voor melkkoeien is het relatieve verlies beperkt tot ten hoogste ruim 11% in deze gebieden.

Per *melkkoe* neemt het saldo af met tot ca. 500 gulden in de gebieden waar de bedrijven de MKZ maatregelen het langst duurden (zie bijlage). De belangrijkste oorzaak is dat de prijs van de melk in de betreffende periode veel, ruim 30 cent per kg., lager is dan onder normale omstandigheden (75 cent). Het wegvallen van de voerkosten e.a. in de leegstandperiode kan dit verlies bij lange niet compenseren. Buiten de ruimingsgebieden is het verlies per koe en derhalve per melkveebedrijf gering, ca. 25 gulden per koe. Voor alle bedrijven is ermee rekening gehouden dat enkele dagen geen melk kon worden opgehaald. Daarnaast is door het langer aanhouden van vee de post omzet en aanwas hoger, evenals de voerkosten. Per saldo zijn de effecten hiervan voor het saldo per koe in de toezichtsgebieden en daarbuiten gering.

Per *zeug* kan het saldooverlies in de ruimingsgebieden oplopen tot ongeveer 400 gulden en per *vleesvarken* tot ongeveer 80 gulden. Voor de zeugenhouders in ruimingsgebieden is het wegvallen van de opbrengst van biggen bij een uitgangsprijs van ruim 100 gulden per big doorslaggevend. In de toezichtsgebieden is het saldooverlies per zeug overigens ook aanzienlijk, oplopend tot ruim 150 gulden. Afhankelijk van de periode is de prijs per big hier lager dan in het annex 1 gebied. Voor dit gebied (in feite Noord- en Oost- Nederland) komt het saldooverlies op bijna 150 gulden per zeug, nagenoeg het dubbele van het bedrag in annex 2- gebied, dat eerder weer biggen kon exporteren.

Buiten de ruimingsgebieden zijn de veranderingen in het saldo van vleesvarkens per jaar betrekkelijk bescheiden, ongeveer van ongeveer -25 tot +15 gulden, zowel in de toezichtsgebieden als in annex 1. In annex 2 kan de vleesvarkenshouder een saldowinst boeken, vooral doordat de aankoopprijs van biggen lager lag dan normaal.

Per *vleeskalf* komt het saldooverlies in de ruimingsgebieden op ca. 50 gulden. Uitgaande van contractproductie en doorlopende vergoedingen zal dit verlies in het algemeen niet worden gedragen door de betreffende veehouders. Wel kan de MKZ er toe leiden dat de contractvergoedingen voor de komende jaren lager worden resp. dat er minder contracten worden uitgegeven. Op termijn heeft dit dus wel negatieve gevolgen voor de betrokken veehouders.

Voor de *vleesveehouderij* lopen de saldooverliezen op tot ca. 90 gulden per dier, hetgeen in relatieve zin, ten opzichte van het normaal te verwachten saldo, hoger is dan voor andere diersoorten.

Tabel 1 Saldo verlies (-) of winst (+) per dier per gebied door MKZ op jaarbasis (in guldens per dier)

		melkkoeien incl. jongvee	fokzeugen	vlees- varkens	vlees- kalveren	vleesvee (vleesstier)
Ruimingsgebied	Groot-Oene	-505	-429	-84	-54	-87
Toezichtsgebied	Groot-Oene	-24	-169	-27	-5	-44
Ruimingsgebied	Oosterwolde	-441	-366		-49	-73
Toezichtsgebied	Oosterwolde	-25	-144	-24	-4	-37
Ruimingsgebied	Olst-Wijhe	-420	-345	-67	-47	-68
Ruimingsgebied	Kootwijkerbroek	-388	-315	-61	-44	-61
Toezichtsgebied	Kootwijkerbroek	-25	-119	-20	-4	-30
Ruimingsgebied	Ee en Anjum	-219				-23
Annex 1	excl. ingesl. geb.	-24	-144	-24	-5	-38
Annex 2	excl. ingesl. geb.	-24	-87	14	-5	-38
Normaal saldo per dier zonder MKZ in 2000/01		4.357	1.098	195	286	127

3.2 Inkomensverlies op een standaardbedrijf en verschillen tussen bedrijven in inkomensverlies

Inkomensverlies op een standaardbedrijf

Gegeven de saldiveranderingen per dier zijn inkomenseffecten voor enkele typen bedrijven per gebied berekend (tabel 2). Hierbij is uitgegaan van een standaardbedrijf (55 melkkoeien of 280 zeugen of 1000 vleesvarkens etc.)

Het inkomen per bedrijf is door de MKZ in absolute zin het meest beïnvloed op de fokvarkensbedrijven in de ruimingsgebieden. De inkomenssterugval kan uitgaande van een bedrijf met 280 zeugen oplopen tot 120.000 gulden. Dit bedrag ligt hoger dan het inkomen van 79.000 gulden dat zonder MKZ voor 2000/01 zou zijn verwacht bij een overigens relatief hoge biggenprijs van ruim 100 gulden.

Voor het vleesvarkensbedrijf in de ruimingsgebieden geldt een vergelijkbare situatie: een inkomensdaling oplopend tot ca. 80.000 gulden. Het zonder MKZ verwachte inkomen bedroeg op dit bedrijfstype gemiddeld 56.000 gulden. Ook dit bedrijf zal op jaarbasis een negatief inkomen uit het bedrijf hebben. In de toezichtgebieden zal het inkomen van de zeugenhouders afhankelijk van de duur van de maatregelen ruimschoots kunnen halveren en ook daarbuiten in het annex 1 gebied is de terugval van 40.000 gulden, dus met 50% nog aanzienlijk. Voor de vleesvarkenshouder is het negatieve inkomenseffect in deze gebieden (toezichtsgebieden en annex 1) zowel absoluut als relatief duidelijk kleiner. In het annex 2 gebied kan zelfs een verbetering van het inkomen van de vleesvarkenshouders het gevolg zijn door vooral de tijdelijk lagere aankooprijzen van de biggen zijn.

Voor het melkveebedrijf zijn de gevolgen voor het inkomen in absolute en relatieve zin bescheidener dan voor de varkenshouder in dezelfde gebieden. Het inkomensverlies in de ruimingsgebieden loopt voor een gemiddeld bedrijf met 55 melkkoeien op tot ruim 25.000 gulden, waardoor het inkomen met ruim eenderde terugloopt. De schade voor de melkveehouder valt relatief mee omdat voor de na vaccinatie geproduceerde melk en voor de niet geleverde melk een vergoeding wordt gegeven van meer dan de helft van de normale melkprijs.

Voor het vleeskalverenbedrijf in de ruimingsgebieden is, uitgaande van een gemiddelde omvang van 500 dieren, het absolute verlies per bedrijf ongeveer gelijk aan dat voor het melkveebedrijf. In relatieve zin is de inkomstensterugval voor dit bedrijf wat groter.

Voor het vleesveebedrijf is, uitgaande van 150 dieren per bedrijf, een geringere inkomstensterugval berekend, ruim 10.000 gulden op jaarbasis in de ruimingsgebieden. Gelet op de matige resultaten van het vleesveebedrijf in de afgelopen jaren is dat een relatief groot bedrag.

Tabel 2 Inkomen per bedrijf zonder MKZ (gezinsinkomen uit bedrijf in 2000/01 in 1.000 gulden) en inkomenseffect van MKZ in 1.000 gulden per bedrijf

<i>Aantal dieren per bedrijf</i>		Melkvee- bedrijven	Fokvarkens- bedrijven	Vleesvarkens- bedrijven	Vleeskalver- bedrijven	Vleesvee- bedrijven
		55	280	1000	500	150
		melkkoeien	fokzeugen	vlees- varkens	vlees- kalveren	vleesstieren
Inkomen Nederland zonder MKZ		73	79	56	65	ca. 40
Inkomenseffect in:						
Ruimingsgebied	Groot-Oene	-28	-120	-84	-27	-13
Toezihtsgebied	Groot-Oene	-1	-47	-27	-3	-7
Ruimingsgebied	Oosterwolde	-24	-103		-24	-11
Toezihtsgebied	Oosterwolde	-1	-40	-24	-2	-5
Ruimingsgebied	Olst-Wijhe	-23	-97	-67	-23	-10
Ruimingsgebied	Kootwijkerbroek	-21	-88	-61	-22	-9
Toezihtsgebied	Kootwijkerbroek	-1	-33	-20	-2	-5
Ruimingsgebied	Ee en Anjum	-12				-3
Annex 1	excl. ingesl. geb.	-1	-40	-24	-2	-6
Annex 2	excl. ingesl. geb.	-1	-24	14	-2	-6

Verschillen in schade per bedrijf

Er is een aanzienlijke spreiding in de schade per bedrijf (tabel 3). Van de ca. 58.000 bedrijven met evenhoevigen hebben meer dan 50.000 bedrijven geen schade of een schade onder de 10.000 gulden. Van de bijna 6.000 bedrijven met meer schade heeft het merendeel een schade tot 50.000 gulden. Voor ca. 600 bedrijven komt de schade hoger uit. Ruim 400 bedrijven met een dergelijke omvangrijke inkomensderving zijn te vinden in de annex 1 en 2 gebieden. Relatief de meeste bedrijven met een omvangrijke schade bevinden zich in de ruimingsgebieden en voorts in duidelijk minder mate in de toezihtsgebieden.

Tabel 3 Verdeling van de bedrijven naar schadebedrag in guldens per bedrijf

Gebieden met aantal bedrijven per klasse in CBS-landbouwtelling 2000		Inkomensverlies in guldens per bedrijf						Totaal aantal bedrijven
		< -220.000 tot -100.000	-220.000 tot -50.000	-100.000 tot -50.000	-50.000 tot -10.000	-10.000 tot -1	>= 0	
Ruimingsgebied	Groot-Oene	3	20	51	320	208	160	762
Toezichtsgebied	Groot-Oene	0	10	39	286	2.034	469	2.838
Ruimingsgebied	Oosterwolde	0	0	3	24	7	2	36
Toezichtsgebied	Oosterwolde	0	0	1	6	141	45	193
Ruimingsgebied	Olst-Wijhe	0	2	0	27	12	4	45
Ruimingsgebied	Kootwijkerbroek	0	6	16	76	53	20	171
Toezichtsgebied	Kootwijkerbroek	0	6	15	307	1.286	170	1.784
Ruimingsgebied	Ee en Anjum	0	0	0	19	12	23	54
Annex 1	excl. ingesl. geb.	5	46	277	2.682	19.394	5.352	27.756
Annex 2	excl. ingesl. geb.	1	15	70	1.498	14.376	9.063	25.023
Totaal		9	105	472	5.245	37.523	15.308	58.662

3.3 Inkomensverlies veehouderij per gebied en totaal

Op basis van de berekende saldo- effecten per diersoort en per gebied en de aantallen van de betreffende dieren belooft het totale inkomensverlies van de Nederlandse veehouderij ca. 250 mln gulden. Hierbij is het meevallende positieve effect voor de vleesvarkenshouders in het annex 2 gebied buiten beschouwing gebleven. Wordt dit effect wel ingecalculleerd, dan komt het schadebedrag (minimaal) op 197 mln gld.

Per bedrijf met evenhoevigen is dat gemiddeld ca. 3.350 gulden (tabel 6). Het aantal bedrijven met evenhoevige dieren, de aantallen dieren per gebied en het gemiddelde aantal dieren per diersoort per bedrijf per gebied zijn hiervoor afzonderlijk weergegeven (tabellen 4 en 5)³.

Ongeveer de helft van het totale inkomensverlies wordt buiten de ruimings- en toezichtgebieden gedragen door de veehouders in het Annex 1-gebied. Deze bedrijven hebben gemiddeld evenwel een betrekkelijk geringe inkomensderving; deze is nagenoeg gelijk aan het inkomensverlies voor alle bedrijven met evenhoevigen (ruim 4.000 gulden). Ook in de toezichtsgebieden zijn de verliezen gemiddeld per bedrijf nog bescheiden; rond Kootwijkerbroek is het met ca. 6.000 gemiddeld het hoogst. In de ruimingsgebieden evenwel is het gemiddelde inkomensverlies van de bedrijven duidelijk hoger, namelijk ruim 20.000 gulden per bedrijf, behalve in Ee en Anjum, waar het beperkt is gebleven tot ruim 6.000 gulden. De schade is hier beperkt door de relatief korte periode van leegstand en omdat er geen varkens voorkomen.

Bijeen genomen betekent een en ander dat de ca. 1.000 bedrijven in de ruimingsgebieden een schade hebben van in totaal ruim 20 mln. gulden. In de toezichtsgebieden hebben de ca. 5.000 bedrijven in totaal een schade van ca. 25 mln. gulden. De ruim 27.000 overige bedrijven in annex 1 hebben in totaal een schade van 120 mln. gulden en de schade in annex 2 met ca. 25.000 bedrijven is, exclusief de positieve effecten voor de vleesvarkenshouderij, nog ca. 80 mln. gulden.

³ Uitgegaan is van de gegevens van de landbouwtelling 2000. De in werkelijkheid in de 'MKZ- periode' (voorjaar 2001) aangetroffen situatie in de betreffende ruimingsgebieden kan hiervan afwijken, omdat de landbouwtelling geen bedrijven beneden de ondergrens van 3 nge registreert. Voorts kunnen de aantallen dieren in het voorjaar van 2001 afwijken van die op het moment van registratie in 2000 (peildatum 1 april 2000).

Tabel 4 Aantal bedrijven en dieren in de groepen volgens CBS-landbouwtelling 2000

		Aantal bedrijven met evenhoevige dieren (2000)	aantal melkkoeien	aantal fokzeugen	aantal vlees- varkens	aantal vlees- kalveren	aantal vleesvee	aantal ooien	aantal melkgeiten	Totaal aantal dieren
Ruimingsgebied	Groot-Oene	762	15.949	7.763	44.227	18.375	3.509	5.769	773	96.365
Toezihtsgebied	Groot-Oene	2.838	73.720	34.154	199.694	72.517	13.001	15.307	4.274	412.667
Ruimingsgebied	Oosterwolde	36	1.344	211	0	2.422	31	717	0	4.725
Toezihtsgebied	Oosterwolde	193	4.130	648	3.411	4.134	859	4.993	209	18.384
Ruimingsgebied	Olst-Wijhe	45	1.367	992	1.411	76	155	32	12	4.045
Ruimingsgebied	Kootwijkerbroek	171	1.289	1.789	28.998	16.639	553	323	458	50.049
Toezihtsgebied	Kootwijkerbroek	1.784	20.387	33.191	299.217	157.227	5.413	5.435	5.916	526.786
Ruimingsgebied	Ee en Anjum	54	1.615	0	0	3	224	2.832	3	4.677
Annex 1	excl. ingesl. geb.	27.756	813.262	330.849	1.999.426	271.389	110.415	293.250	22.118	3.840.709
Annex 2	excl. ingesl. geb.	25.023	538.580	718.144	3.923.704	231.997	147.999	336.573	45.939	5.942.936
Totaal		58.662	1.501.411	1.129.170	6.499.569	774.621	283.965	699.602	80.628	10.968.966

Tabel 5 Aantal dieren per bedrijf in de groepen volgens CBS-landbouwtelling 2000

		Aantal bedrijven met evenhoevige dieren (2000)	aantal melkkoeien	aantal fokzeugen	aantal vlees- varkens	aantal vlees- kalveren	aantal vleesvee	aantal ooien	aantal melkgeiten	Totaal aantal dieren
Ruimingsgebied	Groot-Oene	762	21	10	58	24	5	8	1	126
Toezihtsgebied	Groot-Oene	2.838	26	12	70	26	5	5	2	145
Ruimingsgebied	Oosterwolde	36	37	6	0	67	1	20	0	131
Toezihtsgebied	Oosterwolde	193	21	3	18	21	4	26	1	95
Ruimingsgebied	Olst-Wijhe	45	30	22	31	2	3	1	0	90
Ruimingsgebied	Kootwijkerbroek	171	8	10	170	97	3	2	3	293
Toezihtsgebied	Kootwijkerbroek	1.784	11	19	168	88	3	3	3	295
Ruimingsgebied	Ee en Anjum	54	30	0	0	0	4	52	0	87
Annex 1	excl. ingesl. geb.	27.756	29	12	72	10	4	11	1	138
Annex 2	excl. ingesl. geb.	25.023	22	29	157	9	6	13	2	237
Totaal		58.662	26	19	111	13	5	12	1	187

Tabel 6 Inkomenseffect per groep per jaar (x miljoenen gulden)

		Aantal bedrijven met evenhoevige dieren (2000)	melkkoeien	fokzeugen	vlees- varkens	vlees- kalveren	vleesvee	Totaal effect	Effect per bedrijf in gulden
Ruimingsgebied	Groot-Oene	762	-8,06	-3,33	-3,70	-0,99	-0,31	-16,39	-21,504
Toezihtsgebied	Groot-Oene	2.838	-1,77	-5,77	-5,38	-0,39	-0,58	-13,89	-4,893
Ruimingsgebied	Oosterwolde	36	-0,59	-0,08	0,00	-0,12	0,00	-0,79	-21,968
Toezihtsgebied	Oosterwolde	193	-0,10	-0,09	-0,08	-0,02	-0,03	-0,33	-1,689
Ruimingsgebied	Olst-Wijhe	45	-0,57	-0,34	-0,09	0,00	-0,01	-1,03	-22,792
Ruimingsgebied	Kootwijkerbroek	171	-0,50	-0,56	-1,76	-0,74	-0,03	-3,59	-21,017
Toezihtsgebied	Kootwijkerbroek	1.784	-0,51	-3,93	-5,97	-0,57	-0,16	-11,14	-6,246
Ruimingsgebied	Ee en Anjum	54	-0,35	0,00	0,00	0,00	-0,01	-0,36	-6,636
Annex 1	excl. ingesl. geb.	27.756	-19,92	-47,62	-48,75	-1,23	-4,19	-121,71	-4,385
Annex 2	excl. ingesl. geb.	25.023	-13,19	-62,16	54,55	-1,05	-5,61	-27,47	-1,098
Totaal		58.662	-45,58	-123,88	-11,19	-5,11	-10,93	-196,68	-3,353
Totaal exclusief positief effect								-251,23	-4,283

Bijlage

Aantal dagen per gebied

Aantal dagen per gebied (enigszins afgerond):

0.	algemeen, MKZ crisis:	13-03=> 25-06:	105 dagen
a.	Groot Oene Ruiming	17-03=> 25-06	100 dagen
b.	Groot Oene Toezicht	17-03=> 25-05	70
c.	Oosterwolde Ruiming	29-03=> 25-06	85
d.	Oosterwolde Toezicht	29-03=> 25-05	55
e.	Olst-Wijhe Ruiming	03-04=> 25-06	80
f.	Olst-Wijhe Toezicht	03-04=> 25-05	50
g.	Kootwijkerbroek Ruiming	29-03=> 15-06	75
h.	Kootwijkerbroek Toezicht	29-03=> 15-05	45
i.	Ee- Anjum Ruiming	11-04=> 25-05	45
j.	annex 1	13-03=> 18-04=>11-05	35+ 25 (in eerste 5 weken
	geen verschil met annex 2 gebied)		
k.	annex 2	13-03=> 18-04=>11-05	35+ 25